

KABEL BABÁNEK:

HORY.

Filmová povídka.

Údolím, stoupající až k pohraničním horám, vine se čísařská silnice a tam, kde rozšiřuje se údolí, na úpatí rudonozných vrchů, vyrostlo během časů horní městečko; po stráních roztroušeny jsou nízké havířské domky, za nimi malá políčka a pohraniční lesy. Vysoko nad městem na věži starého šlechtického sídla, pobořeného v bouřlivé době, zvonek za časného jitra svolává havíře.

Z černého jenu šahty, pod zavhlým trámovým, vystupují páry, zadní zvonek a klece sjíždějí a vyjíždějí ze stříbrných dolů, mihají se žlutavé plamínky kahanů, zahrří naplněné vozíky —

Zašla sláva starého horního města, na stříbro bohaté rudy byly vytrhány a jen řídké uranové rudy, z nichž připravují se drahocenné uranové barvy, zachránily doly a výživu pro chudý lid horského kraje. Tenkrát neznali ještě tajemství uranových zbytků chovajících v sobě tajemné radium, město bylo chudé a jen na některých místech se ještě dovolalo.

Za městem, tam, kde silnice opouští rovinu a počíná vystupovat do pohraničního pásma, stojí rozsáhlá továrna na uranové barvy.

Je to tajemná budova, kam nemá nikdo přístupu bez dovolení horního úřadu.

Tajemství výroby je přísně střeženo, neb uranové barvy jsou vzácné, mají vysokou cenu a jsou zdrojem značných příjmů horních podniků státu.

A léta mýjela, stříbrné žily v dolech jsou vytrhány, horní správa propouští havíře; zašla sláva horního městečka a s ní i starobylé zvyky hornické. A za městem stojí tajemná budova a úzké dřevěné bedničky, v nichž uloženy jsou drahocenné barvy uranové, znamenají celé malé jmění pro chudý lid horského kraje.

Na malém náměstí, proti kostelu, jehož věž již zdaleka je viditelná, stojí rozsáhlá budova horní správy, bývalé šlechtické letní sídlo, jehož četné místnosti přeměněny jsou v byty úřednické a v kanceláře horní správy. Do úzké uličky mezi horním úřadem a starobylou radnicí, hledí malá zamřížovaná okénka rozsáhlých sklepů, bývalé mineovny — neboť majitel šlechtického sídla měl za starodávna právo raziti minee. Těžké, železem pobité dveře uzavírají hluboké sklepy, kde uloženy jsou v úzkých dřevěných bedničkách zásoby drahocenných uranových barev. Rozsáhlá budova s prostrannými dvory a s řadou oken v dlouhém průčelí hledí ponuře na malé náměstí. Masivní zdi, široké schodiště a prostorné pokoje mluví o jiných dobách a celý dům starobylý, s polozasutými podzemními chodbami, které vedly k zbořenému zámku nad městem, opeřen je tajemnými bájem a pověstmi.

A časem přijíždí do úzké uličky pod přísným dozorem těžký povoz, s nákladem uranových barev, železem pobité dveře zaskřípou ve svých stěžích a tajemné, hluboké sklepy otvírají se, aby přijaly nové zásoby.

Ponouře stojí zamklá budova na náměstí, pod okny šumí tajemné staré kašany a malá zamřížovaná okénka tmavých sklepů v úzké uličce jakoby přitahovala k sobě pohledy mimojdoucích a dávala tušiti bohaté zásoby, úzké tajemné bedničky, z nichž každá je jako celé malé jmění.

„Tedy dnes v noci —“ praví starší s obou mužů, pracujících na tvrdé skále v úzké chodbě dolů. Žluté světlo kahanu, vbořeného do mokvajících trámů, matně osvětluje prostor. Je slyšet odměřený pád kapek, a s nárazitě skřípot těžkých vozků.

Mladší s mužů pokývá hlavou. Nebude to první jejich noční výprava.

„Sestra bude tě očekávat. A víš, že nevidí tě nerada. A potom —“ Sklepy horního úřadu jsou hluboké a o nějakou tu bedničku více nebo méně. Nikdo nemá nejmenšího tušení. Časy jsou zlé, msta je bídná a skála tvrdá. Pádem ještě dnes, jed-

nou, dvakrát, ale pak s tím nechej mít nic. A potom, jak pravím, můžeš přijít, budeš rád viděn.“

Mladší poslouchal a mlčel. V poslední době nebyli dosti opatrní. Zle by bylo — a potom kolne jeho mladým nadějším — Právda, dosud šlo všecko hladce, jejich výpravy byly tak snadné, ale bude tak i dnes? Přistě? Což kdyby náhoda nějaká? Byli sice na vše připraveni, ale člověk nikdy nemůže vědět.

„Ale starší z mužů byl klidný. Nebylo žádného nebezpečí v jejich podnikání. O tom byl dávno přesvědčen.“

Noc je temná, nebe podmařené. Na stráni osvětlilo se malé okénko nízkého domku. Pak dvě postavy sestupovaly příkrou stězkou. A dvě na sítku domku, s šindelovou, dřevou střechou, celého jakoby do sebe shrouceného a ke stráni přikrčeného, dlouho zůstaly otevřeny.

Dvě úzkostlivých očí sledovalo oba muže a mladé srdce nepokojně bilo.

„Nedej, Bože, aby —“ Ale dosud vzdýčky šťastně se vrátili. Zbytečně se strachuje.

Dvě na sítku zapadly.

Noc je tmavá, nebe podmařené. Město spí ve stínech a černá tma činí uličky mezi horním úřadem a starobylou radnicí ještě opustěnější a smutnější. Temná postava ve vyklenutí úzkého vchodu do hlubokých sklepů zdá se splývat s temnotou noci. Od černé massy domu, jako oživlé stíny, oddělují se temné postavy a v hlubokém úvozu, tam, kde rozsáhlá zahrada horního úřadu se stráni splývá v tmách, stojí tiše a trpělivě malý koník; pohraniční lesy nejsou daleko a do rána možno pohodlně přes hranice dopravit podlouhné drahocenné zboží.

Na černé obloze hromadí se mraky a křiklavý blesk chvílemi osvětluje nebe.

Od náměstí ozvaly se spěšné kroky a kvapně se blíží. A když stará žena dospěla k místu, kde nepohnutá postava zdála se splývat s temnotou zdi, náhlý blesk osvětlil noční tmy. Úděl zarazil její kroky. Polekal ji blesk, či postava, kterou zradilo nenadálé světlo?

A již spěchající dál a jakoby nevěšmající si ničeho, a nic netušící, objaly ji dvě silné paže a šátek vtisknutý násilně v její obličej, zbavuje ji vědomí jakoby podivnou nějakou mocí.

První těžké kapky dopadají k zemi. A dvě temné postavy odnášejí nehybnou ženu na práh nejbližšího domku na úpatí stráně, a vzdalují se v tmách — Děť proudem se lije, bouře hučí a blesky křičí oblohu.

V malém domku na stráni, jakoby v sebe shrouceném, osvětlilo se nízké okénko a ve dveřích slůky dvě úzkostlivých očí pátrá do tmy a mladé dívčí srdce nepokojně bije.

V kanceláři, rozrušen, přechází přednostka dolů. — Jaká neopatrnost! — myslí si. — Což by to bylo možné? A tak dlouho, že by už byly páchny krádeže a ve sklepech, které zdály se tak bezpečnými? Nemožno, aby nikdo neměl o tom tušení? A přece, přece, je-li to pravda?

„Ale na stole leží záhadný dopis, psaný neumělou rukou a podrobnosti jsou tak určité a výstraha naléhavá.“

— A nikdo nemá ani tušení!

Od poslední noční výpravy nejistota a nedobré tušení zírželo odvážnou společnost od nového podnikání. A šel-li některý její člen kolem zasmušilé budovy horní správy, nedůvěřivé jeho zraky nejasně bloudily po dlouhé řadě oken. Nebylo tajno společností, že děje se něco nedobrého a nechybělo také zpráv o horečné činnosti horního úřadu.

Společnost několika odhodlaných lidí snažila se zahladiti všechny stopy a přechovávali na hranicích byli varováni.

A v malém domku, přikrčeném ke stráni, bylo zamklé ticho, — mladé dívčí srdce se úzkostlivě chvělo, a přicházel-li mladý muž, jen stisk tvrdé ruky a pohledy hovořily —

A pak jednoho dne četník odváděl prvního z členů směle společnosti.

Město bylo vzrušeno a všelijaké pověsti proskakovaly. Ale potom dohady ustoupily určitým zprávám a po městě s údivem hovořilo se o odvážných výpravách do sklepů horního úřadu, o zlodějích uranu.

Kterých večera, v domku na stráni, dívce úzkostlivě čekající výmluvný pohled bratrův a jeho zamračená tvář zvěstovala zlou zprávu. I jejího milence odvedli četníci — on sám však dosud byl na svobodě a tajně doufal. A tichý pláč sestry a její utrpení zatrzvalo jeho srdce v nenávisti k tomu, kdo je prozradil a probouzelo zlobnou touhu po pomstě.

Byli prozrazení. Snad za one bouřlivé noci... Ta nenadálá příhoda v tmavé uličce nevěstila nic dobrého.

I on stále ještě čekal. A také jeho nakonec odvedli četníci.

Jednoho dne neočekávaně se vrátil. Nedokázali mu ničeho a ti, kteří byli odsouzeni ke dlouholetému žaláři, mlčeli. Vrátil se zasmušilý, se zlobou v srdci k těm, kteří svěřili proti jeho druhým. Lecos stalo se nápadným během jejich podnikání a lecos svědčilo proti nim; a někde i prohlídka nebyla bez výsledku. A přece někteří se vrátili, když něčeho nedalo se jim dokázati. A mladá dívka usedavě štkala, teď, když její bratr sám se vrátil.

— Ach ano — mnil její bratr, utěšuje ji marně — ani proti tomu, koho ona tak dychtivě očekávala, nebylo jiných svědectví, než svědectví ženy, která s určitostí tvrdila, že poznala ho při náhlém osvětlení blesku v bouřlivé noci. Avšak ta stará žena, teď tolik nenáviděná, měla syna — byl stejně zaměstnan v dolech. A bratr, vida hoře své sestry, zatínil pěsti při myšlence na setkání s tímto mladíkem podezřívavých očí, jehož otec, zámožný řemeslník, bohatl ze své práce pro doly.

Čas mýjel, avšak nezahojil rány. V domku na stráni, jakoby v sebe shrouceném, bylo smutno. Od nějakého času bratr dívky přicházel z práce zamklý, ponorený v myšlenky, které nedaly se zaplašiti a neodbytně se vracely. Po delší dobu už pracoval na skále s mladíkem, jehož tolik nenáviděl a jehož přítomnost jřtila jeho hněv. Jakoby osud vydati ho chtěl v jeho ruce a cit msty zahnížoval se mu v srdci. Ve tmách šahty, osvětlované matně kahanem, rostla jeho nenávist a zlé myšlenky jako černé stíny dolů provázely ho při každém jeho kroku. Jakoby zli duchové horního úřadu mu svoje nenávistné rady a přesřravý pohled domý-

šlivého mladíka, chystajícího se odejiti na hornickou školu a jeho přítomnost vyvolávala mu obraz bouřlivé noci a zjitřené mysli i všeho toho, co potom následovalo, úzkost dlouhých dnů, ztrávených ve vyšetřovací vazbě, obraz celého toho nezvyklého prostředí i dlouhého líčení v pochmurné budoucí cizího města; společnost toho člověka stávala se mu nesnesitelnou.

A jednoho dne v hlubinách šahty ukryly doly tajemství jeho záhadné smrti.

Čas mýjel, zvonek na věži nad městem svolával každého rána havíře ku práci a černý jesen šahty na dlouhé hodiny je pohleoval.

Doly žily svým tajemným životem a černé jejich tmy neprozrazovaly svoje tajemství.

V domku na stráni smutněla dívka a její bratr od nějaké doby stal se ještě zamklějším.

Po letech objevené stopy prstů křečovitě zatvřených v mokvajícím dřevěném roubení šahty, svědčící o zoufalém zápase, obnovily vzpomínky na zapomenuté skorem události horního města — ale čas setřel všechny ostatní stopy, ústa byla němá a doly mlčely.

Zachráněn před smrtí. „Abych pomohl svým přátelům a krajanům,“ píše p. John Derkaz z Buchanan, Sask., „kteří by potřebovali lékařské pomoci, přijmul jsem zde jednateleství pro Dra. Petra Hoboka. Také jsem vám chtěl ukázati svoji vděčnost, protože Hoboko zachránilo mne před smrtí. Děkuji vám za ně z celého srdce svého a přeji vám mnoho štěstí a zdaru.“

Kdo může říci, že lék, jenž vzbuzuje takové výrazy uživatele, není více než neobyčejný? Dra. Petra Hoboka má nepřetržitou pověst úspěchu jako lék pro povšechné choroby po doby, táhnoucí se zpět více než sto let. Nelze ho dostati v lékárnách. Zvláštní jednatel ho doouvají lidem nebo lze ho dostati přímo z laboratoře. Píše: Dr. Peter Farney & Sons Co., 19 až 25 So. Hoyne ave., Chicago, Ill. — Advertisement

Dr. V. Anýž, lékař a ranhojič

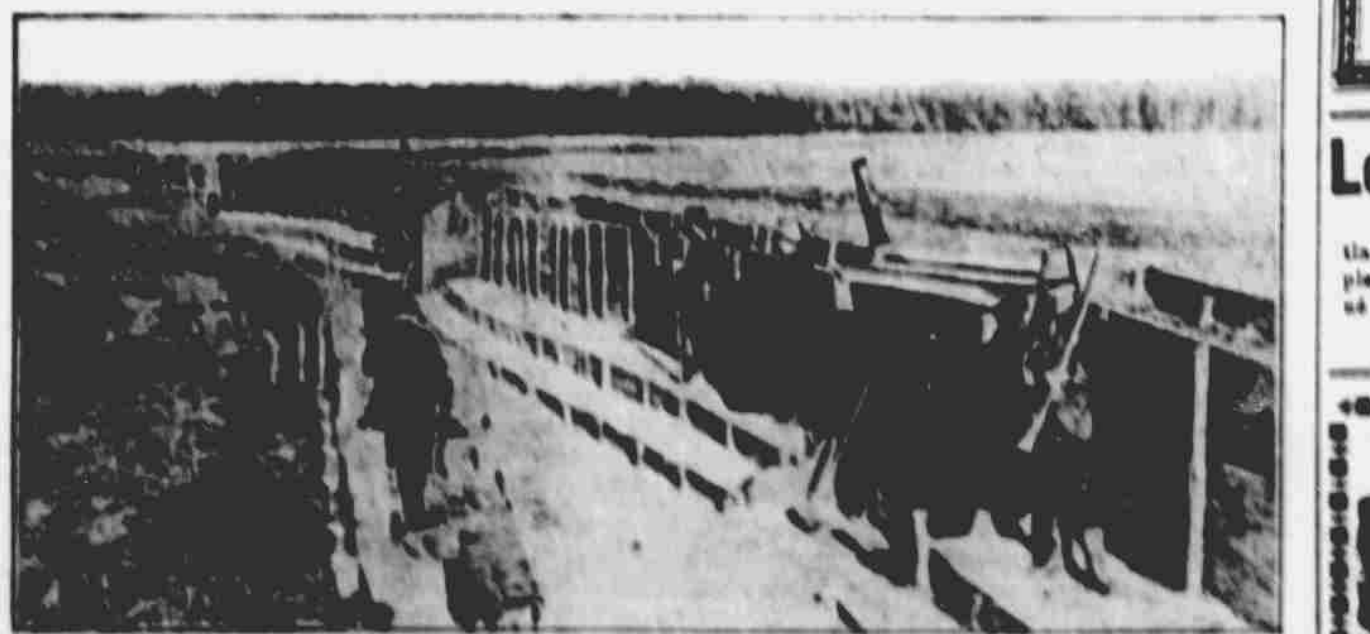
bývalý volantér kliniky dvorního rady, prof. dra. Pawlika pro nemocni čenak a chirurgické kliniky prof. dra. Kukulky v Praze. Léčí všechny čenak a zastaralé nemoci. Léky z vlastní laboratoře zašlou se na požádání. 1696 Blue Island Ave., Chicago, Ill.

Dr. J. J. Warta

český specialista v léčení chorob očí, uší, nosu, hrdla a přispůsobování břeží. 1124 W. O. W. Bldg., Omaha, Neb. Hodiny od 9. do 5. V pondělí a pátek též večer. Telefon: Red 2839.

Stolz Old Saxon Beer THE TALK OF THE TOWN

NĚMECKÉ ZÁKOPY V POLSCE.

Obrazek ukazuje, že jest pouze nepatrná vykopávka za valy. Vzat byl blíž Suwalki v Ruském Polsku.

Václav Kozák, 2706 SO. 16. ST., OMAHA, NEBR. vlastní mo-derní závod řeznický a uzonářský. Zásoby čerstvého masa, jaké i v šléliké výrobky uzonářské jsou vždy té nejlepší jakosti. Zkuste koupiti u něho jednou a zjistíte, že podruhé přijde- te zase. — Zbeží na pekářství do domu. Ob- jednávký možná učiniti telefonem: Douglas 4788.

NEJLEPŠÍ A NEJLEPŠÍ MÍSTO PRO SCHŮZKY JEST ED. MAURERA RESTAURANT A HOSTINEC. v číslu 1306 Farnam ulice. Právě importovaná piva na čepu. PLEZENSKÉ z Měšťanského pivovaru v Plzni v Čechách. Hofbrauerei Bavaris pivo. Pivo Anheuser-Busch a světoznámé Faust získalo rozsláhu reputaci. Kávárna pro dámy a pány se na druhé podlaže.

MACH & MACH. ZUBNÍ LÉKÁŘI. 3. poschodí, Paxton Bldg., 308 16. a Farnam ulice. Tel. Douglas 1086. Ind. Phone A-1065. OMAHA, NEBR. 6617. Nejlepší zubní lékařská úřadovna ve střední západě. Nejmodernější pomůcky. Práce první třídy. Ceny mírné.

Nejlépeším místem k naxupování stavebního dříví, jest česká dřevářská ohrada. Chicago Lumber Co., na 14. a Maroy ul., Omaha, Neb. 4917. Čestí prodavači Vás vždy ochotně a vzorně obslouží.

Grocery obchod v číslu 1242 Jělní 13. ulice (každěmu známý Svačinův řtor) nyní nově upraven a vešmě čerstvými zásobami všeho druhu groceria zásobil nový majitel JOSEF J. SCHNEIDER. Veškeré zásoby jsou zaručeny a budou prodávány za ceny tak nízké jako ve městě. Zboží se dovážá a objednávky možno učiniti telefonem. Zavolejte Douglas 1824.

Let me send you FREE PERFUME Write today for a testing bottle of ED. PINAUD'S LILAC. The world's most famous perfume, every drop as sweet as the living blossom. For handkerchief, stomizer and bath. Fine after shaving. All the value is in the perfume—you don't pay extra for a fancy bottle. The quality is wonderful. The price only 75c (6 oz.). Send 4c for the little bottle—enough for 50 handkerchiefs. PARFUMERIE ED. PINAUD Department M. ED. PINAUD BUILDING NEW YORK

Zvláště pro český lid. ..THE.. NEBRASKA NATIONAL BANK přeje si během těchto měsíců otevřiti nové účty a 500 Čechy. Tri a půl procenta vyplácí se pravidelně na úsporové vklady. Navštivte nás a žádejte vysvětlení ohledně naší červencové nabídky. 1302 Farnam ul., Omaha.

Lee-Glass-Andreesen Hardware Co. PRODAVA JE VELKEM tlačené, vyráběné a lakované plechové nářadí. — Činovaný plech, šlešný plech a kavové zboží. — Otuhatý drát křehký, natiřaké zboží, bičinky, střešné šrouby, náboje a sportovní zboží všeho druhu. 9th and Harney Streets. OMAHA, NEBRASKA.

FRANK YUN vlastní dílna a bující závod řeznický a uzonářský obchod v číslu 2008 Jělní 16. ul., OMAHA. Bohatý výběr čerstvého masa, nejlepší jakosti a ve ceně nejlevnější. Veškeré výrobky uzonářské též se té nejlepší jakosti. Objednávký možná učiti telefonem: Douglas 3420.